

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 172

Maribor, četrtek 31. julija 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Poljska in gospodarske konference

Gospodarsko sporazumevanje, ki je pričelo s konferenco v Sinaji med Rumunijo, Madžarsko in Jugoslavijo, in ki se sedaj nadaljuje v Sinaji, odnosno se bo tudi na Bledu med državami Male antante, gre svojo naravno pot. Tudi poljska politična javnost je takoj z velikim interesom prislušnila že prvemu glasovom o sklicanju konference v Sinaji in je takoj tudi sledil poljski predlog, da se takoj jeseni širša konferenca srednjeevropskih in baltičskih držav v Varšavi, ki naj bi pretresala vprašanje možnosti agrarnega sodelovanja med različnimi evropskimi državami.

Na podlagi tega poljskega predloga so se pojavili v svetovnem tisku ponekod zlohotni komentarji, češ, da hoče Poljska obkrožiti Nemčijo z blokom agrarnih držav in da pod krinko ekonomskih gesel pripravljajo politične intrige. Zato je direktor Ros iz poljskega zunanjega ministrstva nedavno dal novinarjem — poljskim in inozemskim — avtentična pojasnila o poljskem stališču v pogledu na evropska agrarna vprašanja.

Poljski predlog za konferenco — je izšel med drugim poudaril Ros — je izšel na inicijativo ministrstva za poljedelstvo, ki je že dva meseca poprej bilo od strokovne strani opozorjeno, da nemška carinska politika dr. Brüningovega kabineta zahteva koordinirano obrambeno akcijo cele vrste agrarnih držav. Tako je vznikla ideja za konferenco ministrov poljedelstva podonavskih in baltičskih držav, na kateri bi se v prvi vrsti razpravljala vprašanja racionalizacije poljedelske produkcije in živinoreje, omejevanja nadprodukcije in izvozne dumpinga. Ta načrt ni naperjen proti nobeni industrijski državi in je v popolnem skladu z gospodarsko akcijo Društva narodov.

Započetniki cele akcije — izjavlja poljski tisk — se zavedajo vseh težav, na katere bo konferenca zadela, ker bo šlo za sporazume med državami z različno strukturo in z različno prošlostjo v trgovinski politiki. Tako n. pr. Poljska danes preživlja težko gospodarsko krizo: visoki davki, dragi krediti, forsiranje izvoza mesto izvoza, kot posledica tega ekstenzivno gospodarstvo, obnem pa redukcija nekaterih potrebnih vrst produkcije. Iz strahu pred nadprodukcijo kmetijskih produktov se je Poljska sporazumela z Nemčijo v nekaterih točkah, o drugih možnostih pa želi se sporazumeti tudi z ostalimi državami. Seveda je to zelo težek problem, ker so si interesi držav v vzajemni koliziji. Tako n. pr. Poljska s svojim izvozom pšenice konkurira balkanskim državam. Toda Poljska želi med drugim delati na to, da se odstrani razlika v cenah agrarnih in industrijskih produktov.

Poljski listi so mnenja, da je to slednje vprašanje najtežji problem vsake takšne konference. Prepričani so celo, da ga ne

Buren epilog nogometnega prvenstva

ARGENTINCI SO V SVOJI PRESTOLI CI NAPADLI URUGVAJCE IN DEMOLIRALI NJHOV KONZULAT. POLICIJA IN VOJAŠTVO STA Z OROŽJEM KOMAJ UKROTILA RAZBURJENO PREBIVALSTVO.

MONTEVIDEO, 31. julija. Ameriška javnost je sprejela z dokaj mešanimi občutki vest o zmagi Urugvajcev nad Argentine v finalu za svetovno nogometno prvenstvo. (Glej poročilo v sportni rubriki!) Vsa poročila namreč naglašajo, da so Urugvajci zmagali zaradi svoje izredno surove igre. V Buenos Airesih je prišlo zaradi poraza Argentine in nesportnega nastopa Urugvajcev do krvavih uličnih nemirov. Pred uredništvij listov je bilo zbrano ogromno občinstva, ki je napeto pričakovalo vesti o izidu tekme. Čim se je doznalo za rezultat igre in za surovo igro Urugvajcev, so pričeli Argentinci v Buenos Airesih burno demonstrirati. Neko skupino Urugvajcev, ki je hotela sla-

viti zmago svoje enajstorice, so napadli in jo obmetavali s kamenjem. Demonstranti so nato krenili pred urugvajski konzulat napadli poslopje in docela razdejali urade konzulata. Urugvajski konzul se je moral zateči na policijo. Odposlani so bili močni policijski oddelki, da razkrope demonstrante, kar pa se jim ni posrečilo. Množica je s kamenjem in palicami napadla policijo in jo pognala v beg. Nastopiti je moralo vojaštvo, ki je šele z uporabo orožja razpršilo razburjene sportne pristaše argentinske prestolice. Še pozno v noč se je razvila borba med demonstranti in vojaštvom. Renjenih je 10 oseb, nad sto ljudi pa so aretirali.

Besedovski želi predavati

BUKAREŠTA, 31. julija. »Lupta« poroča, da je pobegli sovjetski diplomat Besedovski prosil rumunsko vladu za dovoljenje, da bi smel imeti v raznih večjih rumunskih mestih predavanja o postopanju sovjetov in o komunistični politiki. Ker bi se utegnili ta predavanja v Rumuniji tolmačiti različno, je vlada odrekla dovoljenje.

Potres zaradi — ženske mode

RIM, 31. julija. Potresno katastrofo izkoriščajo razni špekulanti, ki skušajo na račun ljudske zaostalosti in lahkovernosti delati dobičke. V potresnem ozemlju so se pojavili prodajalci čudodelnih mokov, svetinj in drugih takih predmetov, ki da obvarujejo lastnike pred vsako nevarnostjo, tako tudi potresno. Celo nekateri škofje so izdali pastirske liste, v katerih slikajo potres kot posledico brezboštva in nemoralne ženske mode. Vlada je izdala proti takemu postopanju stroge ukrepe ter zaplenila vse take pastirske liste. V potresnem ozemlju je oblastvo razglasilo narodu, naj ne naseda raznim sleparjem.

Divjanje viharja v Angliji

LONDON, 31. julija. Včeraj popoldne so divjali v manchesterskem okraju in ob Rokavskem prelivu strahoviti viharji, ki so napravili velikansko škodo. Porušeni in poškodovanih je mnogo poslopij. Strela je udarjala tako pogosto, da je bilo slišati kot kakšen topovski ogenj. Blizu Londona je udarila strela v neki most cestne železnice in ga močno poškodovala.

All si že član „Vodnikove družbe?“

more rešiti samo nekaj agrarnih držav, ker so problemi veliko preširoki, ampak da bo potrebno sodelovanje vseh evropskih držav.

Kakor izgleda, poljska javnost ne gleda na sedanje in bodoče gospodarske konference z največjim optimizmom. Jasno pa je na drugi strani, da zato še ne sme nikomur upasti pogum, zakaj

Potreba počitniških prenočišč.

Taka potreba se kaže iz leta v leto bolj, kajti od prevrata sem se vrše v Mariboru redno vsako leto neki kongres in ne mine teden, da bi ne prišla kaka družba, ki išče prenočišča po prilično nizki ceni. Seveda se takoj obračajo vsi ti na mariborske zavode in so užaljeni, ko ne uspejo. Vsekakor pa je resnična potreba, da se omogoči ceneno prenočevanje različnim družbam, ki pridejo v Maribor. V to sta poklicana tujsko-prometno društvo in mestna občina, lahko bi pa uredili tako ceneno prenočišče mariborski hoteli, ker se bodo sicer pritoževali, da jim je nastala nova konkurenca. Nabaviti je treba kakih 100 do 200 zložljivih posteljnakov, to je napete rjuhe na šestih nogah in ceneno pogrinjalo. To bi stalo kje v kaki telovadnici, ker gre itak samo za poletne mesece. Od postelje bi se lahko pobirala malenkostna pristojbina, ki bi tekmo let vse nabavne in vzdrževalne stroške plačala. Take počitniške prenočevalne postaje imajo danes že povsod in sicer ločene od običajnih zavodov. Tudi mariborska občina je svojačasno že votirala v ta namen neko vso-to, zdi pa se, da posteljnaki niso bili nabavljeni. Naj se nabavijo sedaj, v upravo pa jih naj prevzame prometna pisarna Putnika.

Prva ravnateljica opere

je postala nedavno gđ. Anita Colombo, in sicer na svetovno znani operi Scala v Milanu. Čeprav imamo danes ženske že v vseh mogočih službah, na sodiščih, advokaturi, diplomatskih mestih, je vendar imenovanje Anite Colombo za direktorja Scale vzbudilo v svetu veliko senzacijo.

Pristopajte k stavbnici zadrugi »Ribniška koča« kot zadrugni član! Delež 2 Din 100, pristopnina Din 20. Pojasnila daje zadruga »Ribniške koče« r. z. o. z. v Mariboru.

Dijaki — rekruti,

ki nastopijo s 1. avgustom svoj reden kadetski rok v šoli za rezervne pešadijske in artilerijske oficirje v Sarajevu, so odpotovali iz mariborskega vojnega okrožja včeraj popoldne ob 5. Na kolodvoru se je poslovilo od dijakov mnogo svojcev in znancev. Cel transport za Sarajevo je štel okrog 50 vojaških novincev-dijakov.

O zadevi deložirane

familije Feršove nam hišni lastnik g. Lampe v ozirom na naš včerajšnji članek javlja: Izjava Julijane Ferš napram stražniku je v toliko nepravilna, da ji je dejansko bilo stanovanje odpovedano že leta 1928, in da si kljub temu do letos ni poiskala drugega stanovanja, zahtevajoč, naj ji poišče stanovanje hišni lastnik. Razen tega je rodbina dolžna na najemninil že štiri in ne dva meseca. Že svoječasno je oblastvena komisija ugotovila neprimernost lokalov za stanovanja in hoče zato lastnik te lokale preurediti, česar seveda ne more storiti pri zasedenem stanovanju. Glede ostalih dveh strank, katerima naj bi bil lastnik odpovedal stanovanja zaradi otrok, pa je stvar takaka: Že pred dvema mesecema je ponudil g. Lampe prizadetima rodbinama drugi stanovanji, da preuredi njune lokale. Toda stranki nista hoteli zamenjati stanovanj. — Toliko resnici na ljubo!

Divji pretep v gostilni.

Sinoči okoli desete ure je bil obveščen službujoči stražnik, da se pretepajo in obdelavajo z noži neki pijanci v gostilni v Vojašniški ulici 4. Stražnik je stopil tja in našel okrvavljenega gostilničarja 37-letnega Tomaža Hasla, ranjenega v trebuh in pa na tleh ležečega 29letnega zidarja Ivana Škilana, zabodenega z nožem v levo stegno. Odvedel je na stražnico nekega Stanka P. s Krčevine, ki je popival v družbi delavca Toneta P. s Krčevine in Toneta Š. s Pragerskega. Stanko P. je izpovedal, da se ne spominja, kako je došlo do pretepa in da ni on nikogar ranil. Njegova tovariša pa sta pobegnili že pred prihodom stražnika. Rešilni avto je med tem odpeljal oba ranjenca v splošno bolnico. Ker so potrdile priče, da Stanko P. ni nikogar napadel, je bil po zaslišanju izpuščen na svobodo. Pobeglo dvojico bo pa že našlo varnostno oblastvo.

Iz kriminala.

Razen šestero brezposelnih, o katerih poročamo na drugem mestu, so bili včeraj aretirani še Stefanija L., Antonija V. in Jože C., vsi zaradi pijanosti. — Policijskih prijav je bilo davi na predstojništvu mestne policije deset.

Konj je brcnil

43letnega kočijaža Antona Ferša tako nevarno, da so ga morali prepeljati v splošno bolnico.

»Nekoliko pokibicati«

je hotel Jože T. iz Rač natakario v gostilni Marek v Mlinski ulici ter ji ni hotel plačati zapitka za pet steklenic piva. Tako vsaj je izjavil mož stražniku, ki je prispel na poziv natakario v gostilno in pozval gosta, naj pošteno plača, kar je zavžil. Nastop očesa postave je imel popoln uspeh.

Aretacija šestero brezposelnih.

Policija je že delj časa opazovala, kako se potikajo okoli magistrata vedno isti brezposelni in nadlegujejo pasante. Davi ob 8. je aretirala stražnik ob podobni priliki vso družbo šestero moških, ki so se obnašali skrajno nedostojno. Ker je večina aretirancev tudi brez stalnega bivališča, so jih danes dopolndne izročili v zapore okrajnega sodišča.

Naši mali v Kaštel Lukšiču

DAN GOSPE KARMELSKE. — ČUDOVITA NOČ NA MORJU. — OGLED VOJAŠKI HIDROPLAN OV V DIVULJAH.

Kaštel Lukšič, 23. jul. 1930.

Zadnjič sem obljubil in danes hočem o tem poročati.

16. julija vsakega leta praznujemo v Kambelovcu Gospo Karmelsko. To je bilo za mene seveda nekaj novega, zato sem si tudi ogledal to »fešto«, kakor pravijo. Popoldne so imeli razne cerkvene svečanosti. Ob 18. je bila procesija, pri kateri so nosili podobo Gospe Karmelske okoli sela. Na večer pa se je razvila velika ljudska veselica. Seljaki so se mešali z letoviščarji vseh Kaštelov in z gospodo iz Splita, Solina in Trogira. Narodna noša se je zlivala z najmodernejšimi pariškimi kroji, rdeče kaštelanske čepice z modernimi slamniki. Poleg hrvaščine si slišal češčino, poljščino, nemški in angleški jezik itd. Prava babilonska zmešnjava! Vmes pa kričanje in ponujanje vsega mogočega: slaščic, hrušk in sladolea. Zdelo se ti je, da si prišel v kako orientalsko mesto. Dolge mize so bile zasedene, izza njih je donelo veselo petje, vmes pa se je oglašala muzika. Visoko v zrak so švigale rakete vseh barv: rdeče, bele, modre, zelene, rumene itd. in so risale v zraku čudovite oblike. Pokale so, da bi oglušeli ljudje pa so vriskali in peli, polni radosti in hrepenečega veselja, ki se je izlivalo v mogočnih curkih. Jadrnice in motorni čolni so švigali ob obali, avtomobili in motorji so povečavali trušč ter vlivali novega ognja veselja in ljubezni. Ko pa je odbila polnočna ura, je bilo vse tiho, le oddaleč se je slišalo mrmranje valov in zamolklo skovikanje. Minul je dan veselja vseh Dalmatincev, — dan Gospe Karmelske, in napočil je dan dela...

Solnce je vstalo, prešel je dan in nastala je noč, čudovita noč na morju. Zvijajoča dalmatinska pesem plava preko morja. Po gladini hiti lahna, bela gondola. Enakomerno, pojoče udarjajo vesla v morje, ki se zlata pod njihovimi udarci, kakor bi padale v morje zvezde in biseri. Električni skati švigajo pod gladino in razsvetljujejo svojo pot, da je vse bajno kakor v »Tisoč in eni noči«. Iz gondole doni vesela pesem, slovenska, hrvaška in nemška. Zakasnele jadrnice hitijo v pristanišče kot plašne ptice, ki beže pred grozečim orlom. Vsi Kašteli se kopajo v luči; Split in Solin migljata v nebroj lučkah. V ozadju se vidijo temni obrisi Čiova in drugih otokov, za Kašteli pa ponosno dviga svojo sivo kapo Sv. Ivan. S pomola doni pesem naše dečice: »Po jezeru, blizu Triglava, čolnici plava...« Kmalu pa vse utihne, razen valčkov, ki lahno šumijo, naša deca pa sede na pomol in si pripoveduje pravljice: »Nekoč je živel kralj, ki je imel 2 sina...« ali: »Nekoč je živel oče, ki je imel 3 sino-

ve...« Branko me je zadnjič vprašal: »Zakaj ima vsak oče v pravljici dva ali tri sinove?« »Bog ve, zakaj! Tega pa res ne znam!« Zanimivo je, kako modrujejo naši dečki o sinji noči, na morju, o ateku in mamici, o kralju in kraljici iz devete dežele, o morskih razbojnikih, o dvanajstih bratih, ki so se spremenili v dvanajst črnih vranov, o morskih pseih, ki jih še hočejo videti, predno odidejo, (samo ne vem, če se bomo kateremu zdeli vredni obiska) itd. Veselo je tukaj, zdravje se pretaka po žilah novopečenih zamorčkov. Ko zaspijo, pa sanjajo o idili na morju, o Divuljah, v katere se peljemo na izlet, o starših, bratih in sestrah, katerim pošiljajo koš jadranskih poljubov, pa ne slanih!

Kaštel Lukšič, 25. jul. 1930.

Današnje jutro je vstalo, polno veselja in senzacij za naše male. Komaj smo se prišli kopat, so daleč od nas zatulile sirene in kmalu nato se je prikazalo brodvje naše vojne mornarice, ki je čisto poleg nas imelo svoje vaje. To je bilo veselje, ko so spuščali torpede in so odmevali od skal zamolkli streli. Proti 10. pa se je pri nas ustavil hidroplan, katerega je vodil pilot Mariborčan g. Gvidon Vrh, korvetni poročnik. Ta nam je preskrbel tender R 31, s katerim naj bi potovali v Divulje, in dovoljenje, da si smemo ogledati velikanske hangarje. Napeto so vsi pričakovali druge popoldanske ure, saj se večina še nikoli ni vozila po morja. Počasi, polzevo se je pomikal kazalec. Točno ob 2. (14.) je došel R 31, ki zelo hitro in že ob četrt na 3. smo bili v Divuljah. Dežurni oficir nas je vodil po hangarjih, kjer so nam razkazali hidroplane. Vse je strmelo! Lahko so šli v kabine, tipali krila, čerči, kakšne zveri so hidroplani! Niti govoriti niso upali glasno! Najbolj pa so se čudili ogromnemu hidroplanu »200«. Vsi so najmodernejši vojaški hidroplani. Ko smo si ogledali ta kolos, ki je stal 4 milijone Din in vozil s hitrostjo 200 km na uro, nas je zunaj gospod vodja z gospo soprogo fotografiral. Domov pa niso hoteli, ker so zagledali čudno pošast — potapljača! Nekateri so se kar ustrašili velikanske glave, ki se je prikazala iz vode. Komaj smo jih spravili na remorkerja, da smo se odpeljali domov. Vsi so navdušeno peli: »Barčica po morju plava...« Pristali smo na lukšičkem pomolu, se poslovili od prijaznega in uslužnega poročnika-rojaka ter se mu zahvalili. Kramljanja ni bilo konca: samo »hidroplan« in zopet »hidroplan!« Gotovo so tudi sanjali o njem celo noč. — Prihodnjič pa še nekaj o Splitu, o naših nadaljnjih senzacionalnih dnevih in seveda o naših zdravih dečkih, ki vsi vse poljubljajo! Zdravo! D. Cv.

Mariborski in dnevni drobiž

IV. redna seja mestnega občinskega sveta mariborskega

se vrši v torek, dne 5. avgusta 1930 ob 18. uri v mestni posvetovalnici. Dnevni red: 1. Poročila predsedstva, 2. Predlogi in vprašanja, 3. Poročila odsekov.

Za zastopnika Nj. Vel. kraljice

pri nedeljski slovesni otvoritvi počitniške kolonije na Pohorju je določen poveljnik mesta Maribora brigadni general g. Stanisavljevič.

Odlikovani oficirji.

Z zlato kolajno za vestno službovanje sta odlikovana med drugimi artilerijska poročnika Karlo Novak in Viljem Ogorelec, s kolajno za vojaške vrline pa poleg drugih tudi poročnik fregate Vladimir Podlesnik.

Odlikovanja pri policiji.

Z zlato medaljo za vestno službovanje je bil odlikovan Alojz Fabernik, policijski agent pri predstojništvu mestne policije v Mariboru; s srebrno medaljo za vestno službovanje pa Franc Orel, policijski agent istotam.

Štirinosemdesetletnica učitelja-veterana.

V ponedeljek 28. tm. je obhajal g. Josip Zemljič, naduč. v pok., v krogu svojcev 84-letnico svojega rojstva. Čvrst je še korenjak, le noge so mu postale težke. Rojak je iz Malenedelje ter zavzema častno mesto med učitelji upokojenici. Rad vzbuja spomine na doživljanje v preteklosti. Bog ga naj ohrani v zdravju še mnogo let do skrajne meje človeškega življenja!

Upokojeni učitelj iz Maribora in okolice se bodo sešli v četrtek, 7. avgusta t. l. ob 15. uri v Pobrežju v Balonovi gostilni na običajne pogovore.

Sestanek pevcev in odbornikov »Jadrana«.

Jutri v petek, dne 1. avgusta točno ob 20. uri se vrši v restavraciji »Vetrinski dvor« (Kosič) zelo važen sestanek vseh pevcev in odbornikov Jadrana. Udeležba za vse obvezna in točna. Tajnik.

Slavnostna seja »Peruna«

bo povodom proslave desetletnice kluba v nedeljo 3. avg. ob 11. v mali dvorani Narodnega doma.

† Avgust Drukar.

V Celju je preminul minuli torek 29. jul. širom domovine znani notar Avgust Drukar, kremenit in značajan narodni delavec, ki je vztrajal tudi v največjih viharjih, obenem pa velik in blag dobrotnik vsakomur, ki je bil v težavah. Star je bil 66 let. Od l. 1905 do 1920 je bil notar v Gornjem gradu, do l. 1925 v Laškem, od takrat naprej pa v Celju, kjer je postal kmalu duša narodnega in društvenega življenja. Zadnje mesece je bolehal na želodcu, se podvrnil v Zagrebu na kliniki operaciji, pa je podlegel. Cenjeni rodbini naše sožalje, nepozabnemu pokojniku pa trajen spomin!

Sanatorij za železničarje — na Gorenjskem?

Kljub temu, da se je komisija železničarskega bolniškega fonda izrekla za Vrhlogo pri Slov. Bistrici kot primeren kraj za sanatorij, namenjen pljučnobačnim železničarjem, poročajo sedaj iz Beograda, da se je zadnje dni mudil v Sloveniji sanitetni šef prometnega ministrstva dr. Jovan Dobrodolac, da prouči razne predložene načrte, ter se po temeljitom proučevanju odloči, da predloži na pristojnem mestu načrt za zgraditev sanatorija v okolici Tržiča na Gorenjskem, češ, da je ta kraj najbolj primeren za omenjeni zavod. Ali si je ogledal kraj na Vrhlogi na licu mesta??

Prošnje vojnih obveznikov za skrajšani rok — zadnji termin.

Vsi v Maribor pristojni leta 1905 do 1910 rojeni vojni obvezniki, ki so bili v tem letu pregledani in spoznani sposobnim za vojno službo, pa se jim je odredil polni rok kadrovske službe, ker naborni komisiji niso predložili potrebnih listin za priznanje skrajšane, odnosno branilskega roka, ki bi jim drugače po združnem (rodbinskem) stanju pripadal, morajo, da se naknadno okoristijo po zakonu priznanih olajšav, predložiti prošnjo z dokazi vsaj do 10. avgusta t. l. mestnemu načelnstvu v Mariboru, oddelku VII. Po tem roku bo vsaka, še tako utemeljena prošnja za priznanje voj. olajšav zavrnjena.

Lep pogreb gospe Lešnikove.

Včeraj popoldne je spremilo k večnemu počitku blagopokojno gospo Elizabeto Lešnikovo veliko število Mariborčanov. Pogrebne obrede je opravil ljubljanski vseučiliški profesor dr. Lukman. Pogreba so se udeležili tudi mestni načelnik dr. Juvan, sodniki okrožnega sodišča, sodno pisarniško uradništvo ter mnogo znancev spoštovane rodbine Lešnikove. Pokojnici bodi ohranjen časten spomin!

Danes — četrtek

kabaretni večer

v Veliki kavarni

Poslednja pot Matilde Vrtovčeve.

Včeraj popoldne je zopet oživel mesto pokopališče. Poleg pogreba g. Elizabete Lešnikove, o katerem poročamo na drugem mestu, so ponesli k poslednjemu počitku go. Matildo-Emilijo Vrtovčovo. Poleg številnih sorodnikov iz Vipave in Češke se je kljub neprijaznemu vremenu zbralo izredno veliko število pogrebcev. Ta pogreb je bil ganljiv dokaz solidarnosti naših primorskih rojakov, ki so blagi Emiliji iz zelo spoštovane družine Lisjakov izkazali zadnjo, nemo uslugo. Kljub neprimernemu času pogreba so pohitili tja pevci »Jadrana«, ki so pred mrtvašnico zapeli pod vodstvom pevovalke Laha večnolepo »Vigred« a na grobu Pavšičevo žalostinko »Spomladi vse se veseli«. Globoko občutena pesem med solzami neba je pretresla vse udeležence. Dobra mati zemlja je sprejela v svoje okrilje vzorno ženo in mater, a njen zadnji dom je bil posut z vencij in cvetjem, katerega je pokojnica tako zelo ljubila. — Naj počiva v miru v svobodni slovenski zemlji!

Češkoslovaško gasilstvo skozi Maribor.

Jutri v petek, dne 1. avgusta ob 13.58 z brzovlakom se pripelje del češkoslovaških gasilcev, okrog 200, iz Moravske na glavni kolodvor v Mariboru. Gasilska župa, JČ-Liga in Češki klub prirede dragim gostom sprejem. Sprejema se udeležijo častna četa gasilcev in godba. Po 20minutnem obstanu se peljejo gostje naprej v Ljubljano. Vabimo cenj. občinstvo, da se sprejema množestveno udeleži.

Službeni list kr. uprave dravske banovine

objavlja v svoji št. 15 od 30. jul.; uredbo o ureditvi obmejne prometa z Madžarsko; pravilnik o katastrskem premerjevanju; popravek k uredbi o tarifah za nagrade upravitelju konkurzne mase in za nagrade upravitelju prisilne poravnave izven konkurza, izpremembe v pravilniku o zbiranju in upravljanju prispevkov za pogozdovanje; imenovanje članov v banski svet dravske banovine.

Sprejem gojencev v vojno-obrtno šolo v Kruševcu.

»Komanda vojno-zanatlijske (obrtno) šole« zavoda Obilicevo-Kruševac razglašja, da sprejme do 50 gojencev v tekočem letu. Vsi natančneji sprejemni pogoji so razvidni iz konkurza, ki je izvešen in reflektantom na razpolago v pisarni vojaškega urada mestnega načelnstva v Mariboru.

Cenj. občinstvo opozarjamo na prekrasni film

„Morala o polnoči“

s Camillo Horn in Gustavom Diesslom v glavnih vlogi, ki se bo predvajal od 31. VII. do 3. VIII. v kinu Union. Tel. 23-29

Na tedenski sejem v Mariboru

dne 29. tm. je bilo prignanih 6 konjev, 5 bikov, 70 volov, 211 krav in 8 telet, skupno 300. Cene za 1 kg žive teže so bile: za vole od 7 do 8.50, za klavne bika 7 do 7.75, za krave od 4 do 7 Din, za mlado živino 6.50 do 9 Din. Prodani sta bili 202 glavi, od teh 18 v Avstrijo. Mesečne cene so bile: za 1 kg volovskega mesa 16 do 20 Din, za meso od bikov, krav in telic 12 do 14 Din, za teleče meso 16—30 Din, za sveže svinjsko meso 15—30 Din.

V svrhu pobiranja draginje

in brezvestne špekulacije je izdalo ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja vsem državnim in občinskim oblastvom strog nalog, da imajo točno paziti na natančno izvajanje zakona o pobiranju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne špekulacije. Vsak prodajalec je dolžan na vsakem predmetu označiti na vidnem mestu ceno, ki mora biti v skladu z običajnim in dovoljenim čistim trgovskim dobičkom. Pod pojmi življenjskih potrebščin spadajo tudi živilska hrana, obleka, obutev, kurivo, razsvetljava, poljedelske priprave, kmetiško orodje, zdravila in sploh vsi taki predmeti, ki čuvajo telesni obstanek in omogočajo človeku življenje po današnjih kulturnih potrebah izvzemši stvari, ki služijo samo luksusu.

Avtobusna proga Selnica—Fala.

Na splošno željo občinstva se ob nedeljah in praznikih ukinjene avtobusne vožnje po potrebi in, ako se priglasijo najmanj deset potnikov, podaljšajo zopet do Fale.

Glasbena Matica.

Jutri zvečer bo sestanek pevcev, ki žele peti v nedeljo pri otvoritvi Doma kraljice Marije na Pohorju.

Krajevni odbor Rdečega križa

priredi v nedeljo, dne 3. avgusta pri g. Goltes, prej Požauko na Košakah, dobrodelno veselico. Pričetek ob 15. uri. Poleg plesa so na sporedu še razne druge točke. K obilni udeležbi vabi odbor. 2156

Zavod za slepo deco

v Kočevju sprejme slepe otroke v šolskem letu 1930/31 na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov. Prošnje je vložiti do 15. avgusta pri VI. oddelku banske uprave.

Gasilno društvo v Pobrežju

pri Mariboru je prejelo od »Kovine« 500 Din za pomoč pri gašenju požara, za kar se odbor podjetju lepo zahvaljuje.

Gasilska tombola

Prostovoljno gas. društvo na Pobrežju priredi dne 10. avgusta veliko tombolo. Čisti dobiček je namenjen za odplačilo motorne brizgalne.

Poslovilni večer zagrebških igralcev v Astoriji

je privabil toliko občinstva, da mnogi niti niti prostora dobili. Radi dežja se je morala prireditelj vršiti v notranjih prostorih kavarne. Zagrebčani so občinstvo tudi ta večer izborna zabavali in želi obilo odobravanja

Kako se ubraniš vročine

NESPAMETNO JE ZAUŽIVATI LEDENOMRZLE PIJAČE IN SE PRAŽITI NA SOLNCU.

Vsakdo izmed nas občuti ravno te tedne neprijetnosti silne vročine. Tudi ubraniti se hoče vročine vsakdo — ta na drugi način. Velika večina ljudi v Srednji Evropi postopa takole: jedo silne množine ledu in pijejo ledenomrzle tekočine, kopljejo se v mrzli vodi bodisi v morju, v kopališčih ali v kadi ter polezajo goli na solncu. Vsa ta sredstva pa nimajo zaželjenega učinka za odpravo vročine.

Kitajci n. pr., ki še bolj trpijo pod vročino kot Evropani, se čudom čudijo, kaj počenjamo mi, ko se hočemo ubraniti vročine. Oni delajo namreč baš nasprotno! Kitajec ne zauživa ledu niti mrzlih pijač in se tudi ne kopa v hladni vodi. Pač pa si vodo segreje, namoči platneno krpo v vročo vodo ter si odrigne ž njo vse telo. Neposredno nato izdije dve, tri skodelice čaja — tako vročega, kolikor se sploh da prestati. S tem je dosegel, da ne občuti vročine celih 5 do 6 ur več! Koliko je to pametneje kot naša ravnanja, ko črpljemo mrzla jedila in pijače do onemoglosti samo zato, da se ohladimo za — borih pet minut; kajti potem se nam pojavi vročina dvakrat hujša od prejšnje!

V vročih poletnih dneh naj bi nihče ne hodil od 12. do 15. ure brez pokrivala po cesti ali pa se kretal na prostem. V tem

oziru se lahko učimo od Arabcev in Turkov, ki si v najhujši pasji vročini zavijejo glavo in vrat.

In kako se obnaša Američan v vročini? V Chikagu in Newyorku je poleti mnogo bolj vroče kot v naših pokrajinah. Pravi Američan pozimi ne nosi tople spodnje obleke, pač pa si jo nadene poleti, ko pritiska najbolj neznosna vročina. Se sicer čudno sliši to, a Američani so že zdavnaj spoznali, da ni dobro biti lahko oblečen v vročini ali celo se potikati gol po solncu. Čim je namreč vpliv vročine na človeško telo premočan, izhlapi voda iz krvi in iz kože ter nastopi čisto katastrofa — v obliki opasni opeklin ali celo smrtni solnčarice. Ako pa oblečeš perilo iz trikoja, ti ne more izhlapiati preveč vode ter nisi izpostavljen nobeni nevarnosti. Vsekakor pa se je treba izogibati prevelikemu uživanju mrzlih pijač.

Ameriški cow boys nosijo v prerijskih takrat, ko solnce najbolj pripeka, debele volnene srajce, dočim oblačijo pozimi perilo iz čefirja in svile. Tudi madžarski pastir se ovija o sv. Jakubu v kožuhi, ki ga odloži šele po solnčnem zatonu. Črnci in drugi necivilizirani narodi si mažejo svojo kožo z raznimi olji, da ne uide iz telesa preveč vode.

Sport

Uruguay svetovni prvak u nogometu

Uruguay premagal Argentino s 4:2. — Vrstni red prvenstva je: 1. Uruguay, 2. Argentina, 3. Amerika, 4. Jugoslavija.

Včeraj se je zaključil nogometni turnir za svetovno prvenstvo s tekmo najhujših rivalov v Južni Ameriki, Uruguaya in Argentine. Ta tekma je predstavljala za Montevideo »derby« in je zaradi tega razumljivo, da je bil novi ogromni nacionalni stadion popolnoma razprodan.

Uruguay je imel seveda mnogo lažje stališče, ker je igral na domačem terenu in pred domačo publiko, ki je s svojim južnjaškim temperamentom naravnost divje »drukala« za svoje. Po dosedanjih rezultatih sodeč, sta bili obe moštvi precej enako močni.

Tekma, ki se je vodila zelo ostro in temperamentno, je končala s skoraj pričakovano zmago Uruguaya s 4:2. Uruguay je s tem postal že tretji svetovni prvak u nogometu, dočim je Argentina zasedla drugo mesto.

Topot pa se zmaga uruguajskega moštva gotovo ne bo cenila tako visoko, kot na zadnjih dveh olimpijadah. Zlasti tekma med Uruguayem in Jugoslavijo se je odigrala v takih okoliščinah, da bodo Uruguaycem precej zatemnile ponosni naslov svetovnega prvaka.

Prvenstvo ISSK Maribora u table-tenisu

V torek je končal na Mariborskem otoku turnir za klubsko prvenstvo ISSK Maribor v namiznem tenisu. Turnirja se je udeležilo 15 gospodov in 7 dam. Klubski prvak za leto 1930 je postal Andrej Korencan z 14 zmagami; 2. mesto si je osvojil Božidar Guštin z 13 zmagami; 3. Rado Feri z 12 zmagami; 4. Joža Kirbiš z 11 zmagami; 5. Gvido Mazi; 6. Franjo Mastek; 7. Jaka Pušenjak; 8. Boris Kožuh; 9. Ivan Kukovec; 10. Rudolf Knina; 11. Tedi Voglar; 12. Branko Simčič; 13. Evgen Bergant; 14. Oskar Potočan in 15. Franjo Hartel.

Posebno sta dopadla z ostrino in izvrstnim plasmajem v igri Korencan in Guštin. Rado igra sicer jako sigurno, vendar pa ne preide nikdar v ofenzivo in mu je priporočati spremembe v tem pravcu. Kirbiš je zadivil gledalce z svojimi dreiv udarci in bo s smotrenim treningom kmalu postal nevaren tekmeč za prvi dve mesti. Mazi, sicer rutiniran turnirski igralec, ni bil tokrat v baš najboljši formi. Mnogo ometata tudi Pušenjak in Kožuh s svojo ambicijo.

V damskem turnirju so se placirale: 1. Olga Gregorec, 2. Breda Hribar, 3. Zora dr. Ravnikova, 4. Frida Novak, 5. Erika Auš, 6. Lici Auš in 7. Ivana Ing. Mis-ova. S tem je postala prvakinja Gregorčeva; z izvrstno igro s Hribar-jevo, ki ji je bila prav nevarna nasprotnica, sta si obe kaj kmalu osvojili simpatije gledalcev. Zora dr. Ravnik-ova se je z lahkoto placirala na tretje mesto. Novakova obeta postati zaradi svoje mironosti in prevdarne igre dobra turnirska igralka. Erika Auš se odlikuje po hitri in graciozni igri

in bo s treningom mnogo pridobila na sigurnosti. Lici Auš in Ivica Ing. Mis-ova sta pokazali mnogo ambicije, manjka ji ma le še treninga.

Turnir je vodil načelnik sekcije g. Mastek v splošno zadovoljstvo udeležencev.

Jugoslavija v Montevideu.

Med jugoslovensko in ameriško reprezentanco je bil sklenjen dogovor, da se zaključna tekma, ki naj odloči končni placement med Ameriko in Jugoslavijo, ne bo odigrala. Ker imajo Zedinjene države boljšo skupno diferenco golov 7:6, Jugoslavija pa 7:7, je na podlagi sporazuma USA zasedla tretje mesto, Jugoslavija pa četrto.

Teniški turnir na Bledu.

V dnevih 1., 2. in 3. avgusta se bo vršil na Bledu 6. mednarodni teniški turnir za prvenstvo Bleda. Prijave je poslati na naslov: Zdraviliški dom, Bled.

Milijonar — slepar

V Budimpešti je bil v ponedeljek aretiran svetnik in svoječasni tovarnar dr. Aleksander Fayer, ki je s tem zaključil svojo nekaj tako odlično karijero. Aretovanec je namreč osleparil nekega draguljarja za 8000 pengő, to je 65.000 Din. Še pred nekaj leti je bil Fayer lastnik szejedinskih tkalnic, ki so se zlasti med vojno povzpelle med podjetja prvega reda. Toda moža so uničili neprestani rodbinski spori, politična in družabna nasprotstva ter podobne strasti. Poslednja leta se je svoječasni milijonar pečal samo še z mislijo, kako se najbolj učinkovito maščevati nad svojo lastno rodbino. Naperil je celo vrsto pravnih protij svojim ljudem. Preživljal pa se je z neprestanimi sleparijami. Bil je stalen gost najbolj razvpih krčm in zakotnih kavarn ter je postal končno strasten uživalec raznih strupenih mamil. Ni dolgo tega, kar je pripravil svojo soprogo ob vso imovino, zbog česar si je žena vzela življenje. Končno pa je prišel sam v zapor.

Filmski skandal v Hollywoodu ali moralna Amerika.

Nemška filmska igralka Marlene Dietrich, ki je igrala z Emilom Janningsom v filmu »Plavi angel«, je bila od Paramounta angažirana za Hollywood. Tam je prišla v stike s filmskim režiserjem Stornbergom in nadovezala z njim intimne odnose. Toda gospa Stornberg moža ni kar tako prepuštila, ampak je organizirala veliko vojno. Pridobila je na svojo stran močno organizacijo ameriških žen, ki so proklamirale bojkot Paramountovih filmov. Rezultat je bil, da je Dietrichova morala — seveda z veliko denarno odškodnino — zapustiti Ameriko in odpotovati v Evropo.

Zeileisovi zavodi zaprti.

V Gallspachu v Avstriji so zaprli Zeileisov zavod, ker je izbruhnil v tamošnjem okolišju legar. Na Češkoslovaškem je vlada prepovedala otvoritev sanatorijev po Zeileisovem receptu. Tudi v Beogradu so zaprli ordinacijo zdravnika, ki je lečil po Zeileisovi metodi.

Dohodki pošt po ujedinenju

VELIK NAPREDEK NAŠE POŠTNE SLUŽBE. — OD 1. 1922 NAPREJ POŠTNA SLUŽBA AKTIVNA.

Strokovni časopis »Naša pošta« prinaša v poslednji številki zanimive podatke o dohodkih naše pošte, telegrafa in telefona od osvobojenja pa do danes. Ker so te številke zanimive tudi za lajika, jih tu prinašamo v glavnem izvlečku. Ta pregled nam v polni meri dokazuje napredek naše poštne službe, ki izkazuje po letu 1922. vsako leto boljše materialne rezultate.

Od novembra 1918. leta do majnika 1919. so vrgli pošte, telefon in telegraf 6.181.746 dinarjev, izdatki so znašali v tem času 12.780.599 Din. Primanjkljaj je bil torej 6.598.813 Din. V budžetskem 1. 1919-20. od 1. junija 1919. do 31. maja 1920. so znašali dohodki 29.794.465 Din, izdatki pa 53.145.896 Din. To pomeni, da je bilo 23.351.431 Din deficita. Naslednje budžetsko leto so zabeležene sledeče številke: dohodek 94.568.677 Din, izdatek 148.746.893 Din. Po tem takem se je pokazal primanjkljaj v iznosu 54.178.000 dinarjev. V drugi polovici 1921. sta bila dohodek in izdatek enaka. Omembe vreden je znaten deficit 372.756 Din, ki je poslednji poštni primanjkljaj, ker je postala v naslednjih letih poštna služba že aktivna.

Od 1. januarja do 31. junija 1922. leta so znašali dohodki 132.285.008 Din, izdatki pa 105.314.822 Din, kar znači suficit 26.970.186 Din. Za drugo poluleto 1922 leta in prvo poluleto 1923. leta beležimo sledeče podatke: dohodki Din, 295.462.884, izdatki 214.214.900 Din, torej previška 81.247.983 Din.

V razvoju od 1. julija 1923. do konca marca 1924. znaša suficit še več, dasi je razdobje krajše od prejšnjega. Dohodki znašajo 319.720.395 Din, izdatki pa Din 186.507.833 Din. Previška je tukaj torej 133.212.561 Din.

V budžetskem letu 1924-25 od 1. aprila do 31. marca imamo naslednje številke: dohodek 463.785.021 Din, izdatek Din 367.309.248. Previšek 95.716.124 Din.

Dalje beležimo številke po budžetskih letih, jemajoč isti red, to je dohodek, izdatek in previšek. 1925-26: 468.785.021; 383.785.021; 85.000.000 Din. 1926-27: 477.002.085; 373.676.445; 103.325.640 Din. Leta 1927-28: 498.830.474; 391.730.810; 107.100.164 Din. 1928-29: 517.923.832; 354.898.490; 163.065.342 Din.

Po strokovnih panogah službe so bili dohodki naslednji: od pošte v 1. 1927-28 305.301.058 Din, od telegrafa 51.858.346, od telefona 112.788.516 Din, poštna hranilnica 28.883.035 Din. Budžetsko leto

1928-29 beleži zvišanih dohodkov pri pošti za 23.000.000 Din in pri poštni hranilnici za 7.000.000 Din. Telegraf je dal skoro isti znesek kakor 1927-28. leta, dočim so se dohodki pri telefonu zmanjšali za 10.000.000 Din. V skupnem so se torej zvišali dohodki za 19.000.000 Din.

Pariški apaši izumirajo

Apaši, zločinsko podzemlje Pariza, postaja danes v tem mestu že — kurioznost. Tudi vele mestno zločinstvo se je moderniziralo in danes ne čuti več potrebe, da bi opozarjalo s posebno obleko nase javnost in policijo. Te dni pa se je v neki kavarni blizu Bastilje odigral dogodek, ki spominja na apaške tradicije. V kavarni je igrala godba. Vstopil je visok človek v kožnatih hlačah, žametni bluzi, z robcem krog vratu in z apaško čepico, stopil k ženski, ki je sedela pri nekem gospodu, in jo pozval k plesu. Ženska se je uprla. Apaš jo je zgrabil za grlo, jo vlekel od mize in poskušal s silo z njo plesati. Pri ruvanju mu je padel iz žepa revolver. Mož, pri katerem je ženska poprej sedela, je zagrabil za revolver. Apaš pa — to vidič — se je vrgel nanj z dolgim nožem. Počil je strel in apaš se je zvrnil na tla. Moški in ženska sta v zmešnjavi zbežala, vendar ju je policija ugotovila. Apaša so odpeljali v bolnico, kjer je umrl. Bil je eden izmed znanih apaških zločincev znan pod imenom »Louis Davitel«.

Priprave za prvo balkansko konferenco

so končane. Konferenca se bo sestala 5. oktobra v Atenah. Sodelovalo bo 30 delegatov iz vseh balkanskih držav. Prijavila se je tudi Albanija. V ospredju je vprašanje unije balkanskih držav ter osnivanje skupne balkanske banke. Konferenci bosta prisostvovala delegata Lige narodov in mednarodnega urada dela.

Avtomobilska dirka na novi cesti preko Sahare.

Francoska vlada gradi avtomobilsko cesto preko Sahare, ki bo vezala severne in južne francoske kolonije v Afriki. Cesta še ni gotova, a že pripravljajo nanje avtomobilsko dirko za »veliko nagrado Sahare«. Kaj bodo neki rekle »pustinske ladje«, kamele, ko bodo začeli divjati čez Saharo avtomobili?

K. M. Capek - Chod:

Jindri

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač.

26

Rdeč pogled izpod vek, ki jih je imel doslej trdno zaprte, mu je poplaval za hip ves obzor: sinje nebo je videl oranžovo in bregova reke z griči in pobočji in kamenitim nasipom sta se mu zdela za hip črna v senci in bleščeča v solnčni luči in čez nekaj časa se je zopet vse naglo strnilo v naravno sliko pokrajine v praškem porečju, zatopljene v parni vročini.

Samó oče je ostal ves globoko teman, a to je bila njegova prava barva, ker se je vsak dan kopal v solncu.

V lahki omotici, ki jo je čutil na temenu, se mu je zazibala silueta začelnika njegovih dni, dokler se ni ustavila, in Jindra je videl, da oče ni več bruneten, ampak svetlo rjav kakor enoletno žrebe.

»No torej, Jindra!« je beračil oče.

V štirinajstih letih vzgoje, ki jo je bil Jindra mlajši posvetil Jindri starejšemu, je natanko spoznal svojega varovanca, in prav lahko je uganil, da ima oče nekaj, kar bi sinu ne bilo všeč, a da se boji, da bi ne urišlo na dan.

Takole se je vselej vedel, kadar je bil sin njegovim skrivnim potom na sledu: često ga je sam privedel na sled.

»Oče,« je odgovoril Jindra nekam trdo, »ni ti bilo preveč za moje dopise, odposlal sem vselej tri do štiri, preden sem dobil od tebe enega.«

»Toda, Jindra! Ali si mar pozabil, da sem bil do pomladi interniran na policijskem ravnateljstvu kot sumljiv človek zaradi svojih angleških stikov? Samo enkrat na mesec sem smel pisati.«

»Od pomladi sem so že trije meseci, oziroma že štiri, in jaz sem bil skoro brez poročil o tebi!«

»Jindriček!« in oče je sklenil roke. »Zakaj mi tole praviš...? Prav dobro veš, da razen tebe ni nikogar na svetu... in slednjič vendar ni izključeno, da se je nekaj mojih dopisnic izgubilo... Pa tudi tukaj izven praškega policijskega okraja nimam pravice bivat, in vse to si zakrivil ti, ker si pri vojaki priznal, da sem te jaz naučil angleščine... Ko je Anglija vstopila v vojno, je počilo, in čeprav je bilo jasno, da ne morem biti že najmanj deset let velikobritanski državljani, tudi če bi bil pred štirinajstimi leti bil, je veljalo neizmerno mnogo truda, preden se je posrečilo doktorju Šmardi, da me je spravil iz policijskega ravnateljstva in me rešil koncentracijskega tabora... Torej vidiš!«

»Ampak, oče, vse to že davno vem!«

»No, vidiš, več ti res nisem vedel poročati... Da te ljubim nad vse, da sem bil v mislih vedno pri tebi, to vendar predobro veš, ne da bi ti bilo treba zatrjevati vsak teden na teh, tako gnusnih listkih vojne pošte. In končno bi tudi tega ne bilo treba, če bi ne bilo tvoje trdne glave... Tako srečno naključje, ki je mogoče le po božji previdnosti... tvoj lastni zdravnik, ki te je zdravil, ko si bil v otročjih letih ranjen na glavi, in je od te dobe najin zvest prijatelj, postane

tvoj zdravnik pri naboru, vpraša te pri prebiranju, kakor smo se domenili, kaj pomeni ta brazgotina na glavi, ki sega prav na kost, ti pa mu odgovoriš, da ti ne povzroča niti najmanjših težav in da si »geegnet!«

»To, oče, je stvar, ki je za naju tudi že davno opravljena; prosil sem te že takrat, da o tem nikoli več ne govoriš. Ti dobro veš, da sva se z Lojzkom Poniklim po najini plesni aferi razšla nespravljena. Nisem mu hotel biti hvaležen za oproščenje od vojaške službe. In ko bi tudi tega ne bilo, je šlo na vojno toliko revežev, ki jim je smrt takorekoč gledala iz oči, in pomislek, da gre kateri izmed njih za mene, mi je bil neznošen.«

»Ti si čuden svetnik; takega ne najdeš niti v celi budistični Tripitaki, in to vendar pomeni tri koše svetnikov!« se je zasmel Jindra starejši, načelni vedantist, v kolikor si je namreč sploh resno dopuščal indijsko modroslovje.

Tale njegov posmeh naj bi bil, kakor vselej, podnetil Jindro mlajšega k odporu in k debati, kakršnih je bilo med njima že nešteto; kajti mladi Pavák je pojmoval svoje privržentstvo k nauku Šakjamunijevemu, neprimerno resneje nego dr. Pavák svoj le filologično menjeni »brahman«.

Danes pa ni izpolnil očetovega pričakovanja, ker ni spoznal v njem zvijače, s katero naj bi se govor zasukal v drugo smer od izhodišča, od očitania, da je oče hladno dopisoval.

»In tudi če bi ti postal s tem, da se žrtvuješ za druge, na tem svetu arhant, ki je najvišja svetost sama, kaj bi ti to pomagalo, ko bi bil lahko v teh dveh letih doktor in bi mogel morda napisati tudi svoje habilitacijsko delo o fatalnem očesu.«

»Fatalnem, oče!« je popravil Jindra očetu in pristavil: »No, doktor bom vsak čas, za to sem vendar dobil dopust; lahko bi napravil svoj rigoroz že jutri, o tem menda ne dvomiš? Nisem lenaril pri vojaki. Toda hočem se malo odpočiti... In končno tudi znanost ni popolnoma počivala in pripomogla mi je celo k temu, da laže prenašam vojaško službo. Znanstvo namreč — ampak na vse zadnje je bilo to vendarle znanstveno napredovanje...«

»Kako to?«

»Malenkost sicer, toda zanimiva... Prišel je k nam v garnizijsko bolnico sin divizionarja Vesenfyja, zlasti za to, ker imamo na očesnem oddelku najslavnejšega ogrskega okulista; žalibog mu niti ta ni mogel pomagati in slednjič ni preostajalo nič drugega, nego vzeti mlademu baronu uničeno oko. Nadporočnik Vesenfy je skoro obupal in, ko se je prvič videl v zrcalu s črno prevezo na praznem očesu, se je spustil v jok. Devetnajst let! Ni spadal k onim junakom, ki smatrajo tak okras za ponosno pričo svoje hrabrosti in zlasti se je bal stopiti takole pred svojo ljubico in se prepričati, da je to definitivna uredba njegove zunanosti. Bila je to le ciganka, seveda ciganka prve vrste, ki je brenkala na cimbal pri ciganski godbi v budimpeškem gentry-klubu, a ko je zagledala Vesenfyja prvič s črno prevezo, je zaihtela sredi godbe, vrgla betiča od sebe in zbežala. V Pešti ima neki optik specialno in proslulo tovarno za izdelovanje umetnih oči, toda v njegovi obsežni vzorčni zbirki ni bilo najti

očesa nadporočnika Vesenfyja, še manj pa v naši bolniški zalogi, in tudi vsi poskusi onega znamenitega umetnika v izdelovanju očnih protez, da bi ulil in naskal čisto zadovoljivo nadomestilo, so bili brez uspeha. Izkazalo se je, da je nemogoče upodobiti rdečejavo iskro črnega očesa Madjarovega po dosedanjih metodah v barvanju. Iznašel sem čisto novo metodo. Seveda me k tem poskusom ni niti malo nadahnila neprijetna osebnost ošabnega huzarskega nadporočnika in še manj njegova nekoliko umazana romantika s cimbalistko iz kazine, ampak edinole problem in moja fotografska strast sta me k temu pripravila. Zaradi tega sem imel tudi ves potreben material pri roki. Da, fotografija s prirodnimi barvami, in sicer diahromna metoda, je storila ta mali čudež — toda, oče, ti me, kakor se mi zdi, niti ne poslušajš.«

V resnici je bilo tako, kakor da obrača dr. Pavák svojo pozornost bolj na dogodke na reki, nego na pripovedovanje svojega sina. Iztezel je ves ta čas svoj vrat, da bi videl na vodo čez tlakovano stezo navigačnega nasipa, in slednjič, ko so se ozvali spodaj pod nasipom ženski glasovi, je Jindra starejši celo vstal.

»Le nadaljuj, mene to strašno zanima, kakor sploh vse, kar se tebe tiče!« je odgovoril oče in sedel.

— Nekoga pričakuje in gotovo je to ženska — je pomislil Jindra mlajši in vsa njegova ljubezen do očeta, seveda že davno brez prvotnega brezmejnega občudovanja njegovih deških let, ni mogla preprečiti, da ne bi, v mislih seveda, dodal:

— Oče je zmirom isti nepopoljšljivi feminist!

»Ta metoda izvrstno rabi v to svrhu«, je nadaljeval Jindra svojo razlago. »Film med dvema steklo-ma, seveda so to — in to je moj triumf, oče! — pozitivni in ne diapozitivi kakor doslej pri fotografiji s prirodnimi barvami, in to je druga kovina nego srebro, oče! V naši bolnici v Pešti imamo izvrstne laboratorije, o katerih se nam tukaj v Pragi še sanjalo ni...«

»To bi bila seveda epohalna iznajdba,« se je vznemiril sedaj Jindra starejši in vsaj za hip spretno kazal navidezno sočutje, kajti v resnici se mu je mešal diapozitiv s pozitivom.

»Seveda sem najprej kopiral svoje lastno oko, ki ima baje po izreku gospoda Rosenfelda — to je tisti genialni optik v Pešti — prav tak prisvet, ki se ne da upodobiti, vsaj popolnoma točno ne. Imam nekoliko posrečenih eksemplarjev svojega lastnega očesa, za katere se moram zahvaliti navdušenju gospoda Rosenfelda, ki zna film spajati, ne da bi ga spalil. Ko smo napravili Vesenfyju oko po resnični, seveda obrnjeni avtopiji zdravega očesa, bi nas bil skoro objel, kajti njegova ciganka ni prav nič vedela, da je prevarana. Od tega časa noče imeti noben enook častnik, in teh je prav veliko, od nikogar drugega proteze nego od nas. Za moštvo bi to bilo seveda malo predrago, in gospod Rosenfeld si služi lep denar. In jaz sem se tako držal doslej v zaledju.«

»Torej je že popustilo tvoje navdušenje, s katerim si vtaknil glavo v vojaški ovratnik takorekoč po sili.«

(Nadaljevanje sledi.)

Kupim kletko

za kanarčka. Naslov v upravi lista.

2250

Kompletni trgovski inventar za trgovino z mešanim blagom po zelo ugodni ceni naproday. Franc GULDA, Maribor, Meljska c. 26. 2132

Dobro izurjena šivilja za preprosto delo se takoj sprejme v tukajšnjo trgovino. Naslov v upravi lista.

MOŠKA ČRNA OBLEKA

za srednjo postavo, skoro nova, se ceno proda. — Beograjska ulica 22, part., levo.

E IV. 1247/30

10

Dražbeni oklic!

Dne 24. septembra 1930 ob 10. uri dop. bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Skoke vl. št. 301.

Cenilna vrednost: Din 37.157.—.

Najmanjši ponudek: Din 24.771.32.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV

dne 21. julija 1930.

Vezilje sprejemem. Vzorec ročnega dela je treba prinesiti seboj. Atelje za perilo Rupnik, Slovenska ulica št. 20. 2133

S 1. avgustom oddam za dobo dveh mesecev boljši osebi, lepo opremljeno, solčno sobo v novi vili z uporabo kopalnice. Naslov v upravi lista. 2148

Sostanovalec, samo obrtnike, sprejemem. Taborska ulica 11, vhod mala hišna vrata. 2150

Kavarniška kuharica, akoravno začelnica, se išče. Predstaviti se v Veliki kavarni od 2. do 4. ure popoldne. 2151

Separirano sobo z električno lučjo in vso hrano, oddam takoj ceno. — Ruška cesta 5/I. desno. 2143

Sobo novo opremljeno, električna luč, poseben vhod, takoj oddam boljšemu gospodu ali gospodični. Na željo tudi hrano. Stritarjeva ulica 5/I. 2134

Oddam gostilniške lokale

samo Dalmatincem. Ponudbe pod »Klet« na upravo Večernika. 3144

Dne 2. avgusta 1930 bo ob 14.30 uri na Frankopanovi cesti 15, radi selitve javna dražba konj, vozov in drugih predmetov. 2135

Zatekel se je včeraj mlad volčji pes. Lastnik ga dobi v Koroščevi ulici 2/III, Unger. 2155

Kupim razno pohištvo, obleke, gramofon, nihalne ure. Plačam takoj v gotovini. Ponudbe na M. Makor, Ruška cesta 35. 2154

Industrijsko podjetje v Mariboru išče mladega, inteligentnega risarja. Ponudbe pod »Risar« na upravo lista. 2157

Stole vpletam s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehtnice. 529

Prodaja

Pondeljek in torek, dne 4. in 5. avgusta bo od 9. do 12. ure na postaji Maribor gl. kolodvor prodaja najdenih predmetov.

Spominjajte se CMD!

Zahvala!

Vsem najinim cenjenim gostom naznanjava, da predava dne 1. avgusta najino kavarno in restavracijo

„Plzenski vir“
hišnemu lastniku g. Senici

Ob tej priliki izrekava vsem najlepšo zahvalo za dosedanje podporo in zaupanje ter se tudi za v bodoče priporočava za enako naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem Ivan in Anica Mahajnc